Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра правоохоронної діяльності

Івасюк І. Й.

ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА

Методичні вказівки
для організації самостійної роботи
здобувачів денної та заочної форм навчання

Спеціальність	К9 Правоохоронна діяльність
Освітній рівень	бакалавр

Івано-Франківськ, 2025

Затверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності (протокол №1 від 26 серпня 2025 року)

Рецензенти:

Грицуляк Богдан Васильович, доктор медичних наук, професор кафедри терапії реабілітації та морфології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Остап'як Зіновій Миколайович, доктор медичних наук, професор кафедри теорії і методики фізичної культури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Івасюк І. Й. Домедична підготовка. Методичні вказівки для організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти 1 курсу ОР «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. Івано-Франківськ. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2025 р. 21 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Домедична підготовка», підготовки до здачі заліку. В посібнику викладені питання для додаткового вивчення по кожній з тем навчальної дисципліни; література, до якої включена монографічна література та інші наукові джерела по темах.

Посібник призначений для здобувачів, аспірантів, викладачів.

© Івасюк І. Й., 2025
© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2025

Зміст

ВСТУП 4

1.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ 7

2.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИНАВЧАННЯ 8

3.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ 15

4. СПИСОК ДЖЕРЕЛ 21

ВСТУП

Сучасні економічні умови та динамічні темпи розвитку суспільства, урбанізація населення та зростання негативного впливу техногенних факторів на безпеку людини, випадки неконтрольованого прояву різного виду стихійних лих все частіше призводять до появи у повсякденній побутовій чи виробничій діяльності громадян екстремальних ситуацій, коли для врятування їх життя необхідно терміново надати людині невідкладну домедичну допомогу. В економічно розвинутих країнах травми та нещасні випадки займають друге місце серед причин первинної інвалідності і третє серед причин смертності населення.

В окремих регіонах України негативний вплив на стан здоров'я людей чинять й незадовільні екологічні умови навколишнього природного середовища (забруднення повітря, води, радіація, пестициди та отрутохімікати тощо), котрі спричинюють онкологічні захворювання й епідемії. Неправильне харчування, котре спричиняю отруєння чи обумовлює ожиріння організму, гіподинамія (малорухливий спосіб життя) та шкідливі звички часто лежать в основі появи серцево-судинних хвороб тощо.

В Україні та у багатьох країнах світу трапляються масштабні природні катаклізми, аварії і катастрофи, вчиняються терористичні акти, жертвами котрих стають одночасно десятки, а то й сотні людей. Як показує практика, для таких надзвичайних ситуацій різного походження – природного, техногенного, соціального, криміногенного тощо – характерними є наступні незадовільні умови та негативні наслідки:

У цих складних обставинах важливого значення для порятунку значного масиву потерпілих набувають найпростіші дії медичного характеру, які оперативно можуть здійснювати присутні на місці події пересічні громадяни та фахівці оперативних (рятувальних) служб – ДСНС, бригад екстреної медичної допомоги, правоохоронці, котрі надають первинну та кваліфіковану (спеціалізовану) долікарську допомогу. Тому значимість медичної підготовки працівників цих підрозділів до такого виду діяльності в умовах надзвичайних подій залишається постійно актуальним та важливим соціальним завданням.

У зв'язку з вищезазначеними обставинами постійно гострою залишається потреба в подальшому удосконаленні підготовки фахівців для різних галузей народного господарства (закладів охорони здоров'я), військовослужбовців/працівників органів НПУ (підрозділів правоохоронної діяльності, цивільного захисту, військових формувань Збройних сил України тощо), котрі будуть здатними оперативно надавати якісну долікарську допомогу у перші хвилини після нещасного випадку чи отриманих потерпілими травм.

Таким чином, організація професійного навчання фахівців та підвищення ефективності надання медичної допомоги населенню у надзвичайних ситуаціях на сучасному етапі є складним і актуальним завданням не тільки для профільних ЗВО медичної галузі, котрі здійснюють підготовку фахівців для служб екстреної медичної допомоги, а й для вишів інших відомств, які забезпечують фахове навчання працівників для роботи у різних сферах народного господарства, у процесі надання соціальних (в тому числі лікарських) послуг впродовж життєдіяльності людини та суспільства в цілому.

Провідне місце в системі охорони громадського порядку, в тому числі й надання допомоги потерпілим при рятуванні їх життя чи здоров'я займають працівники підрозділів Національної поліції та інших правоохоронних органів.

На особливу увагу заслуговує особовий склад правоохоронних органів, основна частина котрого здебільшого працює на місці події в умовах невизначеності, коли неможливо завчасно передбачити, що очікуватиме поліцейського при виконанні службових обов'язків: факт хуліганства або озброєного опору злочинця, виявлення трупа або раптові пологи у жінки в маршрутному транспорті, затримання особи в стані алкогольного сп'яніння або дорожньо-транспортна пригода. Будь-який працівник поліції під час несення служби і у вільний від роботи час може стати потрібним для надання долікарської допомоги потерпілим до прибуття медичних спеціалістів. Але вчасно та кваліфіковано надати таку допомогу правоохоронець зможе тільки при відповідній його попередній медичній підготовці.

Отже, правоохоронець повинен бути фахово підготовленим (медичний аспект) і професійно готовим (морально-психологічний аспект) до дієвих заходів щодо негайного надання долікарської та іншої необхідної допомоги особам, які потерпіли від злочинів, адміністративних правопорушень чи нещасних випадків, а також громадянам, які знаходяться у безпорадному або небезпечному для життя чи здоров'я стані, зазнали тілесних ушкоджень під час застосування поліцейських заходів примусу.

У складних умовах несення служби з охорони публічного порядку, припинення правопорушення, у боротьбі із злочинністю мають місце непоодинокі випадки отримання поранень й самими працівниками поліції. Тому вміння правоохоронців кваліфіковано здійснювати самодопомогу є також невід'ємною складовою професійної підготовки сучасних поліцейських.

Домедична допомога – це вид медичного втручання, що включає комплекс найпростіших дій (організаційних заходів), котрі виконуються рятувальником безпосередньо на місці події. Її може надавати будь-яка особа, головне для цього – знати, що робити це потрібно без завдання шкоди потерпілому. Тому, як узагальнення вищезазначеного можемо констатувати, що в цілому грамотні вміння і навички надавати долікарську допомогу для своєчасного рятування або збереження життя потерпілого не лише засвідчують добрий тон і культуру сучасної людини-громадянина, а й трактуються як невід'ємна складова її якісної освіти як фахівця.

Так, наприклад, працівники поліції, які несуть службу з охорони публічного порядку, за результатами попередньої медичної підготовки повинні вміти оперативно надавати долікарську допомогу потерпілим з різними тілесними ушкодженнями, особам, які перебувають у складних термінальних станах; опираючись на досконало опановані методи та прийоми підтримання життєдіяльності людини поліцейські зобов'язані до приїзду лікарів забезпечувати функціонування організму постраждалого; правильно організовувати медичне сортування травмованих, адже значна кількість людських втрат при надзвичайних ситуаціях залежить від нехтування таких

факторів, як узагальнення інформації про масштаб та вид події, механогенез травм, вражаючих чинників.

При наданні домедичної допомоги постраждалим велике значення має організація ними роз'яснювальної роботи серед населення на місці події, котра (інформаційна складова) повинна бути спрямованою у першу чергу на запобігання паніки та проведення оперативного медичного сортування потерпілих. Розуміння правоохоронцями алгоритму дій аварійно-рятувальних служб та обізнаність із дотриманням встановлених пріоритетів надання допомоги потерпілим забезпечить усвідомлене та грамотне управління цими процесами під час медичного сортування, організації транспортування в першу чергу важкотравмованих осіб (дітей, жінок, людей похилого віку, людей у термінальному стані тощо) із зони ураження.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми практичних занять

Практичне заняття 1: Принципи надання домедичної допомоги при невідкладних станах. Правила транспортування, перенесення потерпілих.

Практичне заняття 2: Види переломів. Принципи іммобілізації при травмах кінцівок. Правила накладання шин.

Практичне заняття 3: Кровотечі. Методи зупинки кровотеч. Практичні навички - правила накладання турнікету, джгута та імпровізованого джгута.

Практичне заняття 4: Десмургія. Види перев'язок. Практичні навички - правила накладання пов'язок.

Практичне заняття 5: Алгоритм надання домедичної допомоги при при опіках, гіпереміях та переохолодженні.

Практичне заняття 6: Алгоритм надання домедичної допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів.

Практичне заняття 7: Домедична допомога при хімічних ураженнях

Практичне заняття 8: Домедична допомога у випадку застосування засобів масового ураження.

Практичне заняття 9: Домедична допомога при раптових пологах. Залік.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Практичне заняття №1

Тема: Принципи надання домедичної допомоги при невідкладних станах. Обстеження потерпілого на місці події. Правила транспортування, перенесення потерпілих.

За даними ВООЗ, близько 30 % осіб, які загинули внаслідок нещасних випадків та НС (надзвичайних ситуацій), могли б бути врятовані, якби їм своєчасно і правильно надали першу долікарську допомогу, здійснили заходи щодо оживлення або своєчасно забезпечили доставку до медичного закладу. Своєчасно надана та правильно проведена перша долікарська допомога не лише рятує життя потерпілому, а й забезпечує подальше успішне лікування, запобігає розвиткові важких ускладнень, а після завершення лікування зменшує втрату працездатності або ступінь каліцтва.

Питання для додаткового вивчення

1. ДВЗ-синдром являє собою дифузне внутрішньосудинне згортання крові
2. Діабетична кома.
3. Менінгеальна кома.
4. Церебральна кома.
5. Епілептична кома.
6. Колапс.
7. Первинний огляд потерпілого після ДТП (нещасного випадку)
8. Вторинний огляд потерпілого після ДТП (нещасного випадку)
9. Оцінка ефективності серцево-легеневої реанімації (НМС).
10. Рогівковий рефлекс.
11. Перенесення (транспортування) потерпілих з множинними переломами.

Рекомендована література: 3,5,12,13,15,19,20,23,30,32 із списку джерел.

Практичне заняття №2.

Тема: Поняття травматизму. Травми голови. Ушкодження м’яких тканин Розтягнення та розрив зв’язок. Види переломів. Принципи іммобілізації при травмах кінцівок. Правила накладання шин.

Травми м’яких тканин та переломи в більшості випадків супроводжуються порушенням цілісності шкіри, що провокує потраплення в них мікробів. Мікроби знаходяться в повітрі і на всіх предметах, що оточують людину. Людина постійно контактує з величезною кількістю мікробів. На шкірі і слизових оболонках можна виявити найрізноманітніші мікроорганізми. Однак в організм вони проникають лише при порушенні цілості шкіри або слизових оболонок внаслідок поранень, саден, уколів, опіків або зниження захисних

властивостей шкіри і слизових оболонок при порушенні кровопостачання, охолодженні, виснаженні та ослабленні організму людини при загальних захворюваннях.

Питання для додаткового вивчення

1. Охарактеризуйте антисептичний засіб - Йодоформ
2. Охарактеризуйте антисептичний засіб хлорамін Б
3. Охарактеризуйте антисептичний засіб ртуті дихлорид (сулема)
4. Діоцид
5. Асептика. Стерилізація перев‘язувального матеріалу та хірургічного інструментарію.
6. Охарактеризуйте антисептичний засіб спирт етиловий.
7. Охарактеризуйте антисептичний засіб фурацилін
8. Біологічний антисептичний тампон (БАТ)
9. Кровоспинна марля ЦОЛІПК
10. Гемостатична губка
11. Виробничий та невиробничий травматизм.
12. Поранення в живіт. Домедична допомога.

Рекомендована література: 1,2,5,14,13,15,17,21,23,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №3

Тема: Кровотечі. Методи зупинки кровотеч. Практичні навички - правила накладання турнікету, джгута та імпровізованого джгута.

Як відомо, кров в організмі людини циркулює кровоносними судинами – артеріями, венами і капілярами, котрі є у всіх його органах і тканинах тіла. При травмуванні будь-якого органу або тканини людини завжди в тій чи іншій мірі пошкоджуються кровоносні тканини.

Вихід (витікання) крові з кровоносних судин називається кровотечею.

Питання для додаткового вивчення

1. Зупинка капілярної кровотечі.
2. Що таке капілярна кровотеча?
3. Накладання на кінцівку кровозупинної закрутки або джгута.
4. Ускладнення при накладенні джгута, турнікету.
5. Домедична допомога при деяких зовнішніх кровотечах.
6. Домедична допомога при деяких внутрішніх кровотечах.
7. Спосіб припинення носової кровотечі.
8. Спосіб припинення кровотечі після видалення зуба.
9. Легенева кровотеча.

Рекомендована література: 1,2,3,11,13,15,17,22,23,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №4.

Тема: Десмургія. Види перев'язок.

Десмургія – розділ медицини, котрий вивчає види пов’язок, способи накладення і цілі, з якими вони накладаються. Пов’язка – перев’язувальний матеріал, який спеціальним чином закріплено на поверхні тіла. Найбільш часто пов’язки накладаються з метою закриття ран, для попередження інфікування рани і зупинки кровотечі. Перев’язкою називається процес накладення пов’язки.

Питання для додаткового вивчення

1. Видалення чужерідних предметів зв рани.
2. Іммобілізуючі пов’язки.
3. Гіпсові пов’язки.
4. Пов’язка на пречe, передпліччя.
5. Пов’язка на стопу.
6. Пов’язка на палець.
7. Пов’язка на грудну клітку.
8. Пов’язка на ніс.
9. Пов’язка на одне та два ока.

Рекомендована література: 1,2,3,10,13,15,17,19,20,21,25,27,28,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №5

Тема: Алгоритм надання домедичної допомоги при при опіках, гіпереміях та переохолодженні.

Постійна температура тіла людини, незважаючи на різні умови зовнішнього середовища (високі температури, вологість повітря тощо), а також важку фізичну працю, підтримується завдяки збереженню балансу між теплоутворенням і тепловіддачею в організмі. Перегрівання організму виникає за температури понад 60˚С. У разі надлишкового теплоутворення в тілі посилюється потовиділення, випаровування поту супроводжується великою затратою енергії, внаслідок чого організм охолоджується.

Питання для додаткового вивчення

1. Зміна поверхні шкіри при термічному опіку.
2.Що ви розумієте під терміном «Теплове виснаження»
3. Коли виникає сонячний удар.
4. Домедична допомога при тепловому ударі
5. Ступені опіків.
6. Ступені обмороження
7. Методи профілактики сонячному опіку.

8. Методи профілактики відмороженню.
9. Теплові судоми.
10. Домедична допомога при загальному замерзанні.

Рекомендована література: 2,3,4.7,8,9,13,15,17,18,20,21,25,27,28,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №6

Тема: Алгоритм надання домедичної допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів.

Порушення прохідності дихальних шляхів – це невідкладний стан, викликаний повною або частковою обструкцією верхніх дихальних шляхів стороннім тілом.

Питання для додаткового вивчення

1.Ознаки удушення стороннім тілом.
2.Ознаки утоплення.
3.Як витягти потопельника на беріг?
4. Які захворювання призводять до удушення?
5. Які перші дії при попаданні навколоплідних вод в дихальні шляхи?

Рекомендована література: 2,3,4.7,8,9,13,15,17,18,20,21,25,27,28,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №7

Тема: Домедична допомога при хімічних, променевих ураженнях

Хімічні опіки виникають внаслідок дії на дихальні шляхи, шкіру і слизові оболонки концентрованих неорганічних та органічних кислот, лугів, фосфору, інших речовин. При горінні або вибухах хімічних речовин утворюються термохімічні опіки. Наприклад, хімічні опіки викликають сильні кислоти (сірчана, яка входить до складу електроліту акумулятора; соляна, оцтова), луги, а також пари бензину та інші речовини.

Питання для додаткового вивчення

1.Охарактеризуйте опік лугом.
2.Охарактеризуйте II ступінь хімічного опіку.
3. Охарактеризуйте III ступінь хімічного опіку.
4. Охарактеризуйте IV ступінь хімічного опіку.
5.Скільки періодів при радіаційному ураженні шкіри?
6. У якому випадку застосовують 1-2 %-ий розчин оцтової, лимонної чи борної кислоти

7. У якому випадку застосовують 2 %-ий розчин харчової соди (одна чайна ложка соди на склянку води) або мильну воду;

8. У якому випадку застосовують полоскання горло водним 3 %-ним розчином борної кислоти, і цим же розчином промити очі.

9. Домедична допомога при опіках стравоходу та шлунка.

Рекомендована література:1.3,5,7,8,9,11,2,13,14,15,17,18,20,21,22,27,28,29 із списку джерел.

Практичне заняття №8

Тема: Домедична допомога у випадку застосування засобів масового ураження. Отруєння газоподібними токсинами.

Зброя масового ураження – це зброя призначена для спричинення великих людських втрат або масштабних руйнувань.

Руйнівні чинники зброї масового ураження здебільшого продовжують діяти протягом тривалого часу.

Питання для додаткового вивчення

1. Як попадають бактерії в організм і які перші ознаки ураження?
2. Харчові отруєння органічними та неорганічними речовинами.
3. Які ознаки грибкового ураження?
4. Поняття токсичної та летальної доз отруйної речовини.
5. Збудники інфекційних захворювань (чума, туляримія, натуральна віспа, сибірка). Ознаки. Попередження.
6. Отруєння фосфорорганічні сполуки. Симптоми. Домедична допомога.
7. Отруєння сполуками свинцю. Симптоми. Домедична допомога.
8. Отруєння аміаком. Симптоми. Домедична допомога.
9. Отруєння бактерицидними речовинами. Домедична допомога.

Рекомендована література:1.3,5,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,20,21,22,27,28,29 із списку джерел.

Практичне заняття №9

Тема: Домедична допомога при пологах та раптових пологах.

У багатьох випадках пологи можуть початися передчасно, всупереч розрахункам породіллі. Цьому можуть сприяти різні чинники особливо емоційний стрес в умовах надзвичайних ситуацій.

Питання для додаткового вивчення

1. Чим дезинфікують руки?
2. Як обрізають пуповину?
3. Які способи розмноження спостерігаються в органічному світі (в природі)?
4. У чому перевага статевого розмноження над безстатевим?
5. Від чого залежать спадкові ознаки організму?
6. Дії особи, яка надає допомогу при пологах, якщо новонароджений не почав самостійно дихати.
7. Ознаки післяпологової кровотечі. Домедична допомога.

Рекомендована література:1.3,5,7,8,9,1114,15,17,18,20,27,28,29 із списку джерел.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Практичне заняття №1

Тема: Принципи надання домедичної допомоги при невідкладних станах. Обстеження потерпілого на місці події. Правила транспортування, перенесення потерпілих.

За даними ВООЗ, близько 30 % осіб, які загинули внаслідок нещасних випадків та НС (надзвичайних ситуацій), могли б бути врятовані, якби їм своєчасно і правильно надали першу долікарську допомогу, здійснили заходи щодо оживлення або своєчасно забезпечили доставку до медичного закладу. Своєчасно надана та правильно проведена перша долікарська допомога не лише рятує життя потерпілому, а й забезпечує подальше успішне лікування, запобігає розвиткові важких ускладнень, а після завершення лікування зменшує втрату працездатності або ступінь каліцтва.

Питання для додаткового вивчення

1. ДВЗ-синдром являє собою дифузне внутрішньосудинне згортання крові
2. Діабетична кома.
3. Менінгеальна кома.
4. Церебральна кома.
5. Епілептична кома.
6. Колапс.
7. Первинний огляд потерпілого після ДТП (нещасного випадку)
8. Вторинний огляд потерпілого після ДТП (нещасного випадку)
9. Оцінка ефективності серцево-легеневої реанімації (НМС).
10. Рогівковий рефлекс.
11. Перенесення (транспортування) потерпілих з множинними переломами.

Рекомендована література: 3,5,12,13,15,19,20,23,30,32 із списку джерел.

Практичне заняття №2.

Тема: Поняття травматизму. Травми голови. Ушкодження м’яких тканин Розтягнення та розрив зв’язок. Види переломів. Принципи іммобілізації при травмах кінцівок. Правила накладання шин.

Травми м’яких тканин та переломи в більшості випадків супроводжуються порушенням цілісності шкіри, що провокує потраплення в них мікробів. Мікроби знаходяться в повітрі і на всіх предметах, що оточують людину. Людина постійно контактує з величезною кількістю мікробів. На шкірі і слизових оболонках можна виявити найрізноманітніші мікроорганізми. Однак в організм вони проникають лише при порушенні цілості шкіри або слизових оболонок внаслідок поранень, саден, уколів, опіків або зниження захисних

властивостей шкіри і слизових оболонок при порушенні кровопостачання, охолодженні, виснаженні та ослабленні організму людини при загальних захворюваннях.

Питання для додаткового вивчення

1. Охарактеризуйте антисептичний засіб - Йодоформ
2. Охарактеризуйте антисептичний засіб хлорамін Б
3. Охарактеризуйте антисептичний засіб ртуті дихлорид (сулема)
4. Діоцид
5. Асептика. Стерилізація перев‘язувального матеріалу та хірургічного інструментарію.
6. Охарактеризуйте антисептичний засіб спирт етиловий.
7. Охарактеризуйте антисептичний засіб фурацилін
8. Біологічний антисептичний тампон (БАТ)
9. Кровоспинна марля ЦОЛІПК
10. Гемостатична губка
11. Виробничий та невиробничий травматизм.
12. Поранення в живіт. Домедична допомога.

Рекомендована література: 1,2,5,14,13,15,17,21,23,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №3

Тема: Кровотечі. Методи зупинки кровотеч. Практичні навички - правила накладання турнікету, джгута та імпровізованого джгута.

Як відомо, кров в організмі людини циркулює кровоносними судинами – артеріями, венами і капілярами, котрі є у всіх його органах і тканинах тіла. При травмуванні будь-якого органу або тканини людини завжди в тій чи іншій мірі пошкоджуються кровоносні тканини.

Вихід (витікання) крові з кровоносних судин називається кровотечею.

Питання для додаткового вивчення

1. Зупинка капілярної кровотечі.
2. Що таке капілярна кровотеча?
3. Накладання на кінцівку кровозупинної закрутки або джгута.
4. Ускладнення при накладенні джгута, турнікету.
5. Домедична допомога при деяких зовнішніх кровотечах.
6. Домедична допомога при деяких внутрішніх кровотечах.
7. Спосіб припинення носової кровотечі.
8. Спосіб припинення кровотечі після видалення зуба.
9. Легенева кровотеча.

Рекомендована література: 1,2,3,11,13,15,17,22,23,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №4.

Тема: Десмургія. Види перев'язок.

Десмургія – розділ медицини, котрий вивчає види пов’язок, способи накладення і цілі, з якими вони накладаються. Пов’язка – перев’язувальний матеріал, який спеціальним чином закріплено на поверхні тіла. Найбільш часто пов’язки накладаються з метою закриття ран, для попередження інфікування рани і зупинки кровотечі. Перев’язкою називається процес накладення пов’язки.

Питання для додаткового вивчення

1. Видалення чужерідних предметів зв рани.
2. Іммобілізуючі пов’язки.
3. Гіпсові пов’язки.
4. Пов’язка на плече, передпліччя.
5. Пов’язка на стопу.
6. Пов’язка на палець.
7. Пов’язка на грудну клітку.
8. Пов’язка на ніс.
9. Пов’язка на одне та два ока.

Рекомендована література: 1,2,3,10,13,15,17,19,20,21,25,27,28,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №5

Тема: Алгоритм надання домедичної допомоги при при опіках, гіпереміях та переохолодженні.

Постійна температура тіла людини, незважаючи на різні умови зовнішнього середовища (високі температури, вологість повітря тощо), а також важку фізичну працю, підтримується завдяки збереженню балансу між теплоутворенням і тепловіддачею в організмі. Перегрівання організму виникає за температури понад 60˚С. У разі надлишкового теплоутворення в тілі посилюється потовиділення, випаровування поту супроводжується великою затратою енергії, внаслідок чого організм охолоджується.

Питання для додаткового вивчення

1. Зміна поверхні шкіри при термічному опіку.
2. Що ви розумієте під терміном «Теплове виснаження»
3. Коли виникає сонячний удар.
4. Домедична допомога при тепловому ударі
5. Ступені опіків.
6. Ступені обмороження
7. Методи профілактики сонячному опіку.

8. Методи профілактики відмороженню.
9. Теплові судоми.
10. Домедична допомога при загальному замерзанні.

Рекомендована література: 2,3,4.7,8,9,13,15,17,18,20,21,25,27,28,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №6

Тема: Алгоритм надання домедичної допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів.

Порушення прохідності дихальних шляхів – це невідкладний стан, викликаний повною або частковою обструкцією верхніх дихальних шляхів стороннім тілом.

Питання для додаткового вивчення

1.Ознаки удушення стороннім тілом.
2.Ознаки утоплення.
3.Як витягти потопельника на беріг?
4. Які захворювання призводять до удушення?
5. Які перші дії при попаданні навколоплідних вод в дихальні шляхи?

Рекомендована література: 2,3,4.7,8,9,13,15,17,18,20,21,25,27,28,31,32 із списку джерел.

Практичне заняття №7

Тема: Домедична допомога при хімічних, променевих ураженнях

Хімічні опіки виникають внаслідок дії на дихальні шляхи, шкіру і слизові оболонки концентрованих неорганічних та органічних кислот, лугів, фосфору, інших речовин. При горінні або вибухах хімічних речовин утворюються термохімічні опіки. Наприклад, хімічні опіки викликають сильні кислоти (сірчана, яка входить до складу електроліту акумулятора; соляна, оцтова), луги, а також пари бензину та інші речовини.

Питання для додаткового вивчення

1.Охарактеризуйте опік лугом.
2.Охарактеризуйте II ступінь хімічного опіку.
3. Охарактеризуйте III ступінь хімічного опіку.
4. Охарактеризуйте IV ступінь хімічного опіку.
5.Скільки періодів при радіаційному ураженні шкіри?
6. У якому випадку застосовують 1-2 %-ий розчин оцтової, лимонної чи борної кислоти

7. У якому випадку застосовують 2 %-ий розчин харчової соди (одна чайна ложка соди на склянку води) або мильну воду;

8. У якому випадку застосовують полоскання горло водним 3 %-ним розчином борної кислоти, і цим же розчином промити очі.

9. Домедична допомога при опіках стравоходу та шлунка.

Рекомендована література:1.3,5,7,8,9,11,2,13,14,15,17,18,20,21,22,27,28,29 із списку джерел.

Практичне заняття №8

Тема: Домедична допомога у випадку застосування засобів масового ураження. Отруєння газоподібними токсинами.

Зброя масового урааження – це зброя призначена для спричинення великих людських втрат або масштабних руйнувань.

Руйнівні чинники зброї масового ураження здебільшого продовжують діяти протягом тривалого часу.

.

Питання для додаткового вивчення

1. Як попадають бактерії в організм і які перші ознаки ураження?
2. Харчові отруєння органічними та неорганічними речовинами.
3. Які ознаки грибкового ураження?
4. Поняття токсичної та летальної доз отруйної речовини.
5. Збудники інфекційних захворювань (чума, туляримія, натуральна віспа, сибірка). Ознаки. Попередження.
6. Отруєння фосфорорганічні сполуки. Симптоми. Домедична допомога.
7. Отруєння сполуками свинцю. Симптоми. Домедична допомога.
8. Отруєння аміаком. Симптоми. Домедична допомога.

Рекомендована література:1.3,5,7,8,9,11,12,13,14,15,17,18,20,21,22,27,28,29 із списку джерел.

Практичне заняття №9

Тема: Домедична допомога при пологах та раптових пологах.

У багатьох випадках пологи можуть початися передчасно, всупереч розрахункам породіллі. Цьому можуть сприяти різні чинники особливо емоційний стрес в умовах надзвичайних ситуацій.

Питання для додаткового вивчення

1. Чим дезинфікують руки?

2. Як обрізають пуповину?

3. Які способи розмноження спостерігаються в органічному світі (в природі)?

4. У чому перевага статевого розмноження над безстатевим?

5. Від чого залежать спадкові ознаки організму?

6. Дії особи, яка надає допомогу при пологах, якщо новонароджений не почав самостійно дихати.

7. Домедична допомога при кровотечі після пологів.

8. Домедична допомога при раптових пологах в автомобілі.

Рекомендована література:1.3,5,7,8,9,1114,15,17,18,20,27,28,29 із списку джерел.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гур'єв, С.О. Медицина надзвичайних ситуацій. Екстрена медична допомога: навч. посіб. / [С.О. Гур'єв, В.Д. Шищук, Ю.В. Шкатула.]. Суми: СумДУ, 2010. 321 с.

2. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.]. К.: НВП «Інтерсервіс», 2014. 84 с.

3. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.]. К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. 84 с.

4. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога /І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва та ін.; за ред. І. С. Зозулі. К.: ВСВ "Медицина", 2012. 728 с.

5. Методичні вказівки до практичного заняття «Множинні, поєднані, комбіновані пошкодження. Політравма» з дисципліни «Травматологія та ортопедія» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. Суми : СумДУ, 2014. 22 с.

6. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269. Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап». URL: moz.gov.ua/uploads/2/12737-dn_20190605_1269_dod.pdf.

7. Домедична допомога постраждалим внаслідок ДТП: Методичний посібник / В. О. Крилюк, Ю. О. Чорний, А. І. Гоженко, М. І. Квітка. К.: ФОП Ференець В.Б., 2014. 84 с.

8. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти): навчальний посібник / Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстренної медичної допомоги». Донецьк: Ландон-ХХІ, 2014. 320 с.

9. Екстрена та невідкладна медична допомога. Том І: допомога травмованим на догоспітальному етапі: національний підручник / В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, Г.В. Загорій, А.А. Гудима, Н.І. Іскра та ін. Київ, 2017. 504 с.

10. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Рощіна. Київ. Юстон. 2016. 212 с.

11. Екстрена та невідкладна медична допомога. Том І: допомога травмованим на

12. Медичний захист військ: навчальний посібник / [С.О. Гур'єв, Ю.В. Шкатула, В.П. Печиборщ та ін.]. Суми: Сумський державний університет, 2017. 175 с.

13. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап − алгоритми маніпуляції (базовий рівень). Г.Г. Рощін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. К., 2012. 84 с.

14. Кровотеча. Крововтрата. Екстрена медична допомога / Ю. В. Шкатула, Г. Ф. Ткач, В. Ю. Гарбузова, Ю. О. Бадіон; за загальною редакцією Ю. В. Шкатули. Суми: Сумський державний університет, 2020. 155 с.

15. Методичні вказівки до практичного заняття «Базове підтримання життя» з дисципліни «Домедична допомога» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. Суми: СумДУ, 2019. 19 с.

16. Гудима А.А., С.О. Медицина надзвичайних ситуацій. Екстрена медична допомога: навч. посіб. / [А.А. Гудима., В.Д. Шищук, Ю.В. Шкатула.]. Суми:, 2010. 21 с.

17. Закон України „Основи законодавства України про охорону здоров'я", 1992 (ст.37).

18. Методичні вказівки до практичного заняття «Тактична медицина. Методи припинення зовнішньої кровотечі» з дисципліни «Медичний захист військ» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. Суми: СумДУ, 2018. 29 с.

19. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап, алгоритми маніпуляції (базовий рівень). Г. Г. Рощін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. К., 2012. 84 с.

20. Закон України „Про екстрену медичну допомогу", від 05.07. 2012 р. №5081-VI.

21. Методичні вказівки до практичного заняття «Транспортна іммобілізація» з дисципліни «Медицина надзвичайних ситуацій» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. Суми: СумДУ, 2015. 34 с.

22. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи). За редакцією О. В. Богомолець, Г.Г. Рощіна. Київ. Здоров'я, 2016 р.

23. Кодекс цивільного захисту України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458).

24. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269. Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап» // Режим доступу: https: // moz.gov.ua/uploads/2/12737-dn_20190605_1269_dod.pdf.

25. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв, А. А. Гудима, Н.І. Іскра та ін. Київ. 2016. 400 с.

26. Медицина катастроф. Навчальний посібник/ Під ред. проф. І.В.Кочіна. К: «Здоров'я», 2001. 290 с.

Інформаційні ресурси

28. Інформаційно правовий портал «Закони України». Режим доступу: http://uazakon.com/.

29. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях». Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192-99-%D0%BF.

30. Сайт Верховної Ради України. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/.

31. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Режим доступу: http://www.mns.gov.ua/.

32. Сайт Міністерства охорони здоров'я України. Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/.